

In2Local

Projekt In2Local

D 1.2.1 Skupni akcijski načrt za delovanje podpornega okolja

AKCIJSKI NAČRT

VSEBINE

OSNOVNI PODATKI	3
1. SPLOŠNI PREGLED PROJEKTA.....	4
1.1 Potreba po inovativnih metodah v krožnem gospodarstvu	4
1.2 Čezmejno institucionalno sodelovanje: projekt In2Local.....	4
1.3 Opredelitev trenutnega stanja	5
1.4 O akcijskem načrtu	8
2. AKTIVNOSTI	8
2.1 Vzpostavitev svetovalne mreže in njeno delovanje.....	8
2.2 Digitalna platforma strokovnih znanj	9
2.3 Delovanje modela za izmenjavo podatkov, uvedenega med pilotno aktivnostjo (D.3.2.1) 10	
2.4 Serija spletnih seminarjev za izmenjavo znanja	11
3. POVZETEK DEJAVNOSTI, ČASOVNI RAZPORED	13
4. DELEŽNIKI.....	14
5. DODELITEV SREDSTEV ZA IZVAJANJE AKTIVNOSTI.....	15
6. SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE UKREPOV	15
7. KOMUNIKACIJA	16
8. POVZETEK.....	17
Priloge	18
1. Priloga	18
MEMORANDUM	18

OSNOVNI PODATKI

Naslov projekta: Ustvarjanje podpornega okolja za uvajanje načel in ukrepov krožnega gospodarstva v proizvodne procese lokalnih proizvajalcev hrane v Pomurju in Železni županiji
(kratek naslov: In2Local, številka: SIHU00007)

Program: Program Interreg VI-A Slovenija-Madžarska 2021-2027

Vrednost projekta: 440.228,00 EUR.

Trajanje projekta: 2023.12.01-2025.11.30

Partnerji:

- Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal (VVÖH) - vodilni partner
- Razvojni center Murska Sobota (RCMS) - PP2
- Pannon Novum West Transdanubian Regional Innovation Nonprofit Ltd. (Pannon Novum) - PP3
- Center za razvoj trajnostne družbe z.o.o. (CRTD) - PP4

Projekt se izvaja v okviru programa Interreg VI-A Slovenija-Madžarska, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj.

1. SPLOŠNI PREGLED PROJEKTA

1.1 Potreba po inovativnih metodah v krožnem gospodarstvu

Leta 2018 je delež kmetijskih zemljišč v Pomurju znašal 52,4 % (za primerjavo, v Sloveniji je bil leta 2018 ta delež 34 %¹), zaradi česar je pomurska regija z vidika rabe tal pomembno kmetijsko območje. Podoben delež je tudi v Železni županiji, kjer kmetijska zemljišča pokrivajo 50,4 %, medtem ko je na Madžarskem delež vseh kmetijskih zemljišč leta 2022 znašal skoraj 55 %².

Sodobni načini proizvodnje hrane, ki temeljijo na intenzivnem kmetijstvu in neučinkoviti predelavi surovin, pospešujejo izgubo biotske raznovrstnosti, ogrožajo habitate ter oskrbo s pitno vodo in ne zagotavljajo ustreznega odziva na izzive podnebnih sprememb. ³Živilska industrija je eden največjih dejavnikov globalne podnebne krize, saj se tretjina proizvedene hrane zavrže. Nujno je treba zmanjšati in, kjer je mogoče, preprečiti nastajanje živilskih odpadkov na vseh stopnjah prehranske verige, od proizvodnje do porabe.

Zamenjava sedanjih linearnih proizvodnih procesov, pri katerih nastaja veliko odpadkov, z inovativnim pristopom (pretvorba odpadkov v nove proizvode) bi pomenila velik korak naprej pri ustvarjanju bolj trajnostnega kroženja surovin in energije za MSP v agroživilskem sektorju. S tem bi tako na lokalni, kakor tudi na globalni ravni prispevali k evropskim ciljem trajnostnega razvoja.

Krožno gospodarstvo v živilskem in kmetijskem sektorju pomeni zlasti načrtovanje in optimizacijo učinkovite uporabe virov, kot so voda, energija in surovine. Gre za tesno povezan proces, ki upošteva uporabo naravnih surovin in z njimi povezanih hranil v celotni dobavni verigi, od kmetije do mize.

Razvoj tega procesa v obeh regijah trenutno močno ovira nizka raven usposobljenosti in ozaveščenosti o načelih krožnega gospodarstva. V obeh regijah namreč ni institucionaliziranega podpornega okolja ali svetovalne mreže za mala in srednje velika podjetja, ki proizvajajo hrano, ki bi podajala osnove bolj trajnostnih in inovativnih proizvodnih metod.

1.2 Čezmejno institucionalno sodelovanje: projekt In2Local

Namen projekta In2Local je s pomočjo štirih partnerskih organizacij (dve madžarski in dve slovenski) ustvariti podporno okolje za trajnostne modele proizvodnje hrane v Pomurju in Železni županij ter se osredotočiti na načela krožnega gospodarstva.

Cilj podpornega okolja je ozaveščanje in razvijanje spretnosti na področju kmetijstva za lokalne pridelovalce in predelovalce hrane ter prenos znanja, tehnologije in najboljših prakse iz obeh regij.

¹ vir: madžarski centralni statistični urad, 2023

² vir: madžarski centralni statistični urad, 2023

³ vir: FAO, 2019

Prva aktivnost projekta je bila analiza dobrih praks v obeh regijah ter opredelitev priložnosti in vrzeli, ki jih je mogoče odpraviti z uporabo tehnologij in rešitev krožnega gospodarstva. Trenutno stanje bo podlaga za naslednji korak v projektu, ki zajema razvoj prilagojenega gradiva za usposabljanje ter razvoj modela za izmenjavo podatkov, katerega namen je povezati proizvajalce/predelovalce, tako da bi se lahko stranski proizvodi enega predelovalca potencialno uporabili kot vhodni material v procesih drugega predelovalca.

Projekt uporablja pristop, ki zagotavlja individualne rešitve za vključene pridelovalce/predelovalce. S strokovno podporo posameznikom/proizvajalcem spodbuja spremembe v postopkih pridelave in predelave hrane ter zagotavlja konkretno pomoč pri izboljšavah.

1.3 Opredelitev trenutnega stanja

Za identifikacijo ključnih intervencijskih točk, priložnosti za izboljšave in dobrih praks so projektni partnerji izvedli poglobljeno analizo proizvodnih in predelovalnih procesov lokalnih proizvajalcev v Pomurju in Železni županiji. Raziskava se je osredotočila na mala podjetja z manj kot 15 zaposlenimi ter vključevala celovito kartiranje materialnih tokov v njihovih pridelovalnih/predelovalnih verigah. Ta sistematična analiza je služila kot temelj za nadaljnje razvijanje strategij implementacije načel krožnega gospodarstva v regionalnem agroživilskem sektorju.

Projektni partnerji so analizirali 58 proizvajalcev/predelovalcev hrane v obeh regijah, da bi zajeli čim širši spekter kmetijskega sektorja. Raziskava je zajemala vinogradnike, čebelarje, proizvajalce mleka in mesa, mok, olj, proizvajalce in predelovalce sadja in zelenjave in drugih, katerih končni izdelki vključujejo sirupe, marmelade, omake, ocvirke, čaje itd.

Da bi zagotovili celovit pregled, je raziskava zajela tudi analizo trajnostnih praks, dejavnosti, načinov predelave, izdelke, načine pakiranja, tržne strategije, končne potrošnike, odpadke, ki nastanejo na vsaki stopnji in prakse recikliranja.

Pri ocenjevanju *trajnosti*

- so bile opredeljene naslednje možnosti:
  - o uporaba obnovljivih virov energije - sončnih kolektorjev, bioplinov namesto fosilnih goriv;
  - o uporaba namakalnih sistemov za izboljšanje učinkovitosti rabe vode;
  - o gojenje različnih vrst pridelkov za zmanjšanje števila škodljivcev.

- ugotovljene so bile naslednje pomanjkljivosti:
  - o pomanjkanje znanja o ekološkem kmetovanju;
  - o finančne omejitve, saj so začetni stroški uvajanja novih tehnologij visoki;
  - o pomanjkanje učinkovitih naravnih rešitev proti škodljivcem in boleznim.

Metode pakiranja, ugotovljene pri testiranju

In2Local

- priložnosti:
  - o uporaba biorazgradljive embalaže;
  - o ponovna uporaba embalaže;
  - o večja uporaba recikliranih materialov;
- pomanjkljivosti:
  - o pomanjkanje lokalno dostopnih in cenovno ugodnih trajnostnih embalažnih materialov;
  - o pomanjkanje ozaveščenosti;
  - o pomanjkanje infrastrukture za recikliranje v regiji;
  - o finančne ovire za uporabo biološko razgradljivih embalažnih materialov, ki jih je mogoče dobiti po višji ceni.

V raziskavi *distribucijskih sistemov* je bilo ugotovljeno, da

- priložnosti:
  - o uporaba električnih prevoznih sredstev za zmanjšanje pritiske na okolje;
  - o uporaba optimiziranih logističnih poti;
  - o prodaja prek centraliziranih zbirnih mest.
- pomanjkljivosti:
  - o premajhna raznolikost načinov prevoza (predvsem lasten prevoz, neuporaba kolektivnega prevoza ali možnosti kolektivnega prevoza v skupinah proizvajalcev);
  - o neizkoriščen potencial poštno dostave.

Na podlagi izkušenj v *prodaji*

- kot priložnost:
  - o razvoj lokalnih trgov;
  - o uporaba digitalnih platform za neposredno prodajo;
  - o povezave s turizmom (agro - gastronomija);
  - o državna ali regionalna pomoč za spodbujanje lokalne prodaje.
- pomanjkljivosti:
  - o nizka uporaba digitalnih orodij pri distribuciji in prodaji izdelkov, predvsem zaradi pomanjkanja ustreznega znanja;
  - o pomanjkanje trženjskih veščin za podporo prodaje;
  - o strogi lokalni in nacionalni predpisi lahko otežijo prodajo kmetijskih proizvodov na lokalnih trgih.

Analiza *snovnih tokov* je pokazala, da so najpogostejša vrsta odpadkov organski odpadki. Sem spadajo različne oblike biološko razgradljivih materialov, kot so odpadna hrana, zelenjavni odpadki, olupki sadja in žit ter ostanki destilacije ali stiskanja. Organski odpadki so prisotni v skoraj vseh kmetijskih in živilskopredelovalnih dejavnostih. Tudi odpadna voda je pogost odpadek, predvsem pri procesih, ki zahtevajo uporabo velikih količin vode. Odpadki nastajajo tudi zaradi poškodovane, razbite ali neuporabne embalaže, vključno s plastičnimi vrečkami, papirno in stekleno embalažo.

Opredeljeni so bili tudi drugi posebni odpadki, kot so črna folija (zatiranje plevela, ohranjanje vlage v tleh), odpadna semena in drugi manj pogosti odpadki, značilni za posamezne dejavnosti.

- Možnosti, opredeljene v tej študiji, so:
  - o razvoj bioplinarn;
  - o kompostiranje za zmanjšanje uporabe gnojil;
  - o razvoj novih izdelkov, kot so inovativni proizvodi iz jajčnih lupin in sadne kaše
  - o uporaba odpadkov destilacije in stiskanja kot industrijskih surovin.

- ugotovljene pomanjkljivosti:
  - o nizka raven sodelovanja med pridelovalci in predelovalci;
  - o pomanjkanje informacij in prenosa znanja med lokalnimi proizvajalci;
  - o pomanjkanje vpliva lokalnih skupnosti (ki so pogosto izključene iz postopkov odločanja o ravnanju z odpadki in okoljskih politikah).

Na področju *recikliranja* so proizvajalci najpogosteje uporabljali dve metodi: kompostiranje in recikliranje embalaže. Ti dve temi bosta v središču naslednje razprave.

Kompostiranje je ena najpomembnejših praks krožnega gospodarstva v kmetijstvu, saj omogoča vračanje hranil v tla, zmanjšuje količino odpadkov in potrebo po kemičnih gnojilih.

Recikliranje embalaže zmanjšuje potrebo po novih surovinah, zmanjšuje količino odpadkov in emisije CO₂, ki nastajajo pri proizvodnji nove embalaže, ter znižuje stroške na enoto embalaže.

- Ugotovljene priložnosti na teh dveh področjih so:
  - o izobraževanje kmetov o prednostih kompostiranja;
  - o seznanjanje s sodobnejšimi metodami kompostiranja in možnosti za sodelovanje z znanstvenimi inštituti;
  - o pobude za mikrokompostiranje in skupnostno kompostiranje;
  - o inovacije na področju embalaže;
  - o upravljanje sistemov za predelavo embalaže.

- ugotovljene pomanjkljivosti:
  - o dojetje kompostiranja kot dolgotrajnega postopka;
  - o regulativne omejitve (stroga lokalna ali nacionalna zakonodaja lahko omejuje možnosti kompostiranja, zlasti v bližini urbanih območij);
  - o pomanjkanje znanja o optimalnih tehnikah kompostiranja.

Analiza, ki je zajemala širok spekter dejavnosti proizvajalcev hrane, je razkrila veliko potenciala in izpostavila številne intervencijske točke ter pomembne izzive, ki jih je potrebno obravnavati. Krepitev partnerstev, izboljšanje znanja in obveščanje lokalnih skupnosti je ključno za izkoriščanje priložnosti in premostitev vrzeli.

Cilj partnerskega sodelovanja je izvedba dveh medsebojno povezanih sklopov dejavnosti: prvič, krepitev znanja in kompetenc partnerjev na področju krožnega gospodarstva in drugič, prenos tega znanja - vključno s tehnološkim znanjem, rezultati raziskav in najboljšimi praksami - na proizvajalce in predelovalce hrane, tako med trajanjem projekta kot po njegovem zaključku. Za zagotovitev

trajnosti doseženih rezultatov bo vzpostavljeno podporno okolje, ki se bo po koncu projekta nadaljevalo na podlagi memorandum o sodelovanju, kot je opredeljeno v tem akcijskem načrtu.

1.4 O akcijskem načrtu

Ta akcijski načrt določa ciljno usmerjene ukrepe za postavitve temeljev krožnega gospodarstva, vzpostavitev podpornega okolja za pridelovalce in predelovalce hrane ter deležnike v Pomurju in Železni županiji ter opredeljuje finančne in človeške vire, potrebne za te dejavnosti. Poleg tega akcijski načrt opredeljuje vloge in odgovornosti deležnikov, vključenih v vzpostavitev in delovanje podpornega okolja.

Kompetenčni center bo poleg institucionalnih nalog partnerskih institucij potekal v obliki pobud za organizacijo izmenjave izkušenj in znanja med zainteresiranimi stranmi in ne bo zahteval zagotavljanja posebne opreme ali prostorov.

Podporno okolje bo ponujalo usposabljanja, delavnice in seminarje o načelih in praksah krožnega gospodarstva za podjetja, oblikovalce politik in širšo javnost, ki jih bodo organizirale partnerske organizacije v okviru svojih rednih dejavnosti in tako obogatile vsebino s temami, pomembnimi za projekt In2Local. S sodelovanjem in izmenjavo znanja želijo partnerji spodbujati prehod na krožno gospodarstvo v obeh regijah in tako postaviti temelje za prenos zanj.

Aksijski načrt bo zagotovil usklajeno delovanje podpornega okolja v Železni županiji in Pomurju ter bo zajemal naslednje teme:

- opredelitev dejavnosti (usposabljanj, delavnic, seminarjev itd.), njihovih ciljev, ciljnih skupin in načrtovanih rokov za izvajanje podpornega okolja za spodbujanje krožnega gospodarstva;
- zagotavljanje sredstev za dejavnosti, kjer nastanejo stroški;
- svetovanje o inovacijah za podjetja in organizacije, ki jih zanima razvoj in izvajanje trajnostnih rešitev;
- dejavnosti za spodbujanje sodelovanja in izmenjave znanja med deležniki, da bi pospešili prehod na krožno gospodarstvo;
- vzpostavitev platforme za krožno gospodarstvo, ki bo služila kot model za druge regije.

2. AKTIVNOSTI

2.1 Vzpostavitev svetovalne mreže in njeno delovanje

V okviru načrtovanih projektnih dejavnosti (D.2.1.3 in D.2.1.4) so se sodelavci projektnih partnerjev, ki tvorijo osrednje jedro kompetenčnega centra, udeležili usposabljanj pod vodstvom univerzitetnih predavateljev. Nenehno spremljajo rezultate tekočih raziskav, se udeležujejo javnih dogodkov opredeljenih sinergijskih projektov in razvoja ter študijskih potovanj. Vzpostavili so mrežo svetovalcev z namenom učenja iz lastnih izkušenj dobrih praks in podpore učinkovitemu prenosu

znanja. Kot člani mreže bodo lahko zagotavljali prilagojene nasvete o izvajanju praks krožnega gospodarstva, specifičnih za proizvodni proces posameznega proizvajalca.

Lokalni proizvajalci/predelovalci imajo različne možnosti za uporabo svetovalnih storitev mreže kompetenc.

Stik lahko vzpostavijo:

- neposredno po elektronski pošti ali telefonu z uporabo enega od kontaktnih podatkov, navedenih v priloženem memorandumu ali na platformi projekta;
- in prek mreže vaških kmetov na Madžarskem.

Na podlagi vzpostavljenega odnosa z direktoratom Vas Vármegyeyi pri Nacionalni kmetijski zbornici (NAK) kmetom pri vključevanju elementov krožnega gospodarstva v njihovo delovanje pomagajo tudi vaški kmetje iz Železne županije, ki so z njimi v stalnem stiku. Za učinkovitost tega pristopa je nujno, da se vaškim kmetom (12-14 oseb) zagotovi tri ustrezna usposabljanja, ki jih izvaja Univerza Pannon Nagykanizsa - Univerzitetni center za krožno gospodarstvo, financirana s strani madžarskega direktorata VVÖH. Vaški kmetje morajo biti prav tako vključeni v zgoraj opisan proces razvoja znanja.

Svetovanje proizvajalcem v regiji bo temeljilo na dejavnosti D.2.1.1 projekta. Projektni partnerji na madžarski in slovenski strani bodo pozvali proizvajalce in predelovalce hrane v regiji, da sodelujejo v **posebej zasnovanih usposabljanjih**, ki jim bodo sledila **individualna svetovanja** o vključevanju načel krožnega gospodarstva v njihove proizvodne procese. Izkušnje z usposabljanjem enega madžarskega in enega slovenskega proizvajalca (izbranega iz vsake od petih kategorij proizvajalcev) bodo ovrednotili strokovnjaki za usposabljanje. O rezultatih bodo poročali kolegom v svetovalni skupini, hkrati pa bodo podani predlogi za izboljšave modulov usposabljanja.

Pričakovani učinki svetovalne mreže:

- vzpostavitev neposrednega stika s proizvajalci;
- svetovalci imajo neposreden dostop do informacij o težavah pri vključevanju elementov trajnosti, na katere se lahko kot regionalne institucije hitro odzovejo, da bi našli rešitve in sprožili razvojne procese s povezanimi organizacijami.

2.2 Digitalna platforma strokovnih znanj

Partnerji bodo upravljali digitalno platformo za izmenjavo znanj, ki bo vključevala namenske zbirke tako na madžarski kot na slovenski strani. Razlikovanje zbirk je priporočljivo zaradi različnih jezikov, ki jih uporabljajo proizvajalci.

Vsebina digitalne platforme:

- gradivo za spletne seminarje
- znanje, pridobljeno s preučevanjem rezultatov projektov, financiranih iz nadnacionalnih, medregionalnih in čezmejnih programov.

- zbirka dobrih praks: madžarske, slovenske in mednarodne dobre prakse
- raziskave, študije, gradivo o znanju, ki izhaja iz stalnih stikov z univerzami (npr.: v madžarščini: Agrárközközgazdasági Intézet; Hungarian University of Agricultural and Life Sciences, Centre for Circular Economy Analysis, v slovenščini: Biotehniška šola Rakičan itd.)

Dostop do platforme in njena vsebina se bosta promovirala s stalnimi marketinškimi aktivnostmi, usmerjenimi k proizvajalcem. Pri tem se bodo upoštevali najučinkovitejši komunikacijski kanali, ki jih proizvajalci uporabljajo, kot so na primer neposredno pošiljanje e-novic na elektronske naslove proizvajalcev ali objave na Facebook strani madžarskega NAK-a.

Pričakovani učinki vzdrževanja in stalnega posodabljanja platforme:

- neposreden prenos znanja na proizvajalce;
- učinkovit prenos znanja z uporabniku prijazno in razumljivo strukturo.
- hiter dostop do inovativnih rešitev s poudarkom na najnovejših dosežkih.

2.3 Delovanje modela za izmenjavo podatkov, uvedenega med pilotno aktivnostjo (D.3.2.1)

Namen modela izmenjave podatkov je omogočiti, da so stranski proizvodi in presežne zaloge iz proizvodnje na voljo drugim proizvajalcem ali predelovalcem, ki jih lahko uporabijo kot surovine. Seznam razpoložljivih proizvodov bo objavljen na projektni platformi, ločeno za madžarsko in slovensko območje. Partnerji bodo model izmenjave podatkov promovirali s kampanjo za povečanje ozaveščenosti in števila uporabnikov. Proizvajalec, ki želi reciklirati stranski proizvod, ga lahko neposredno naloži na platformo z navedbo naslednjih podatkov: opis ponujenih odpadkov/stranskih proizvodov

- surovina
- količina
- stalno ali občasno (če je občasno, kdaj se pričakuje, da se bo pojavilo).
- kje se nahaja, opis poti do njega in predlagano prevozno sredstvo.
- kontaktne podatke darovalca.

Partnerstvo ni neposredno vključeno v izmenjavo blaga in ne prevzema nobene odgovornosti za donacije, temveč le omogoča vzpostavitev in delovanje platforme za zmanjšanje količine nastalih odpadkov.

Pri izvajanju pilotnega modela si bo partnerstvo prizadevalo spremljati število in obseg izmenjav, ki izhajajo iz modela izmenjave podatkov, da bi pridobilo podatke o količini odpadkov, ki so bili reciklirani na ta način.

Pričakovani učinek razvoja in delovanja modela za izmenjavo podatkov:

- donacija in predelava odpadkov brez posebnih administrativnih breme;

- vzpostavitev neposredne povezave med donatorjem in uporabnikom;
- zmanjšanje izgub odpadkov;
- neposreden vir informacij o materialnih tokovih v regiji.

2.4 Serija spletnih seminarjev za izmenjavo znanja

V seriji spletnih seminarjev bodo strokovnjaki iz kompetenčnega centra delili svoje znanje o krožnem gospodarstvu, dobrih praksah, raziskovalnih ugotovitvah, študijah in novostih na tem področju. Poleg tega bodo predstavili znanje, pridobljeno z mreženjem deležnikov (npr. informacije o inovacijah v zagonskih podjetjih), module usposabljanja za pet vrst proizvajalcev hrane, razvite v okviru projekta, ter rezultate izvajanja pilotnega modela izmenjave znanj.

Spletni seminarji so namenjeni malim in srednje velikim podjetjem, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in predelavo hrane v regiji, zainteresiranim akterjem v procesih proizvodnje in distribucije (npr. proizvajalcem embalažnih materialov, transportnim podjetjem itd.), oblikovalcem politik ter širši javnosti.

Serija spletnih seminarjev obsega najmanj 5 spletnih seminarjev v madžarskem in 5 v slovenskem jeziku. Vsak spletni seminar traja približno 45-50 minut.

Spletni seminarji so posneti in objavljeni na spletnih straneh partnerjev.

Pričakovano število udeležencev na spletni seminar je 10-15.

Načrtovane teme za serijo spletnih seminarjev:

1. Projektni partnerji bodo razvili module usposabljanja, ki bodo namenjeni implementaciji načel krožnega gospodarstva za pet različnih skupin izdelkov. Moduli usposabljanja bodo osredotočeni na zagotavljanje podpore za osebno usposabljanje, pri čemer bo poudarek na prepoznanih vrzelih med analizo tipov izdelkov in metodah za njihovo odpravo ter predstavitvi dobrih praks za obravnavane vrzeli. Razviti moduli usposabljanja bodo služili kot osnova za serijo spletnih seminarjev, na katerih bodo predstavljene izkušnje in spoznanja, pridobljena med izvedbo posameznih usposabljanj.

Pet vrst izdelkov proizvajalcev/predelovalcev hrane:

- sadje/zelenjava (sirupi, marmelade, zelenjavne omake itd.), olja in moke
  - čebelarški izdelki
  - mesni izdelki
  - mlečni izdelki
  - vinski izdelki.
1. Medsektorska vprašanja, povezana s krožnim gospodarstvom, npr. model krožnega gospodarstva, kratke dobavne verige itd.
  2. Metode trženja - kako lahko kmetje najučinkoviteje tržijo svoje izdelke, trenutni trendi, ki dosegajo potrošnike

3. Teme, ki se nanašajo na proizvajalce v posameznih državah, npr. na Madžarskem: obveznosti registracije odpadkov za male kmete; upravni/davčni pristop k prehodu z malega kmeta na malega proizvajalca itd. v Sloveniji: praktični vidiki sistema EPR itd.

Pri pripravah na serijo spletnih seminarjev je treba upoštevati naslednja tehnična in organizacijska merila:

- Za proizvajalce hrane nikoli ni primerne časa za prekinitev proizvodnje, zato je pomembno, da se spletni seminarji organizirajo v obdobju, ko ne poteka intenzivna proizvodnja. To vključuje ne samo izbiro ustreznega koledarskega dne, ampak tudi čas dneva, ki najmanj vpliva na njihov proizvodni proces.;
- Predvidoma se bodo spletni seminarji izvajali po zaključku projekta, video posnetki webinarjev pa bodo v naslednjih letih dostopni na skupni platformi, ki jo bodo upravljali partnerji. Za ciljno skupino bodo partnerji vsako leto izvedli marketinško kampanjo v madžarskem in slovenskem jeziku, ki bo dopolnjena z video materialom iz osebnih usposabljanj o novih aktualnih temah in zakonodajnih spremembah;
- uporabite spletno konferenčno platformo, ki jo običajno uporabljajo proizvajalci hrane in je na voljo brezplačno.
- Za ohranjanje zanimanja udeležencev in zagotavljanje predvidljivosti je priporočljivo, da se spletni seminarji izvajajo v rednih časovnih intervalih, na primer vsakih štirinajst dni.
- Spletni seminarji ne bi smeli trajati več kot eno uro, vendar je možno trajanje podaljšati, če je to zaradi interesa ali vprašanj proizvajalcev potrebno.

Pričakovani učinek serije spletnih seminarjev:

- vzdrževanje stikov z deležniki in proizvajalci hrane v regiji.
- spodbujanje razvoja krožnih vrednostnih verig s podporo lokalnim podjetjem.
- učinkovito obveščanje in
- krepitev orodij za sodelovanje
- povečanje zaupanja v kompetenčni center kot priznano bazo znanja.

3. POVZETEK DEJAVNOSTI, ČASOVNI RAZPORED

V vsakem primeru bo vzpostavitev temeljev za dejavnosti zaključena do 30. novembra 2025. Po tem datumu bo vzdrževanje sistema potekalo na podlagi trajne odgovornosti projektne partnerstva, kot je to določeno v memorandumu o soglasju, priloženem kot Priloga.

<i>Dejavnosti</i>	<i>Obdobje 1</i>	<i>Obdobje 2</i>	<i>Obdobje 3</i>	<i>Obdobje 4</i>	<i>Po zaključku projekta</i>
Priprava, vzpostavitev omrežja, poimenovanje članov omrežja					
Usposabljanje mreže svetovalcev					
Usposabljanje svetovalne mreže					
Izmenjava izkušenj, študijski obiski					
Vodenje individualnih svetovalnih srečanj					
Usposabljanje za proizvajalce					
Oblikovanje, nalaganje in stalno vzdrževanje platforme					
Vzpostavitev in nenehno širjenje zbirke dobrih praks					
Pilotni projekt, razvoj, izvajanje in vzdrževanje modela za izmenjavo podatkov					
Trženjska kampanja za promocijo baze znanja					
Vrednotenje dejavnosti					
Izvedba serije spletnih seminarjev					

4. DELEŽNIKI

Projekt ni namenjen le lokalnim proizvajalcem in predelovalcem, temveč tudi strokovnim organizacijam in institucijam. Partnerstvo si bo z obsežno komunikacijo prizadevalo vključiti zainteresirane strani v uspešno izvajanje projekta. Deležniki in njihova vloga v projektu so navedeni v spodnji preglednici.

Zadevne organizacije	Njihova vloga v projektu
Lokalni proizvajalci, predelovalci hrane in MSP	Podjetniki in podjetja v agroživilskem sektorju so glavni upravičenci do usposabljanja in krepitev zmogljivosti v okviru projekta.
Nevladne organizacije (NVO)	Vključevanje nevladnih organizacij, ki se zavzemajo za trajnostni razvoj in lokalne vrednostne verige, kot vodij spletnih seminarjev bo prispevalo k učinkovitemu prenosu znanja zaradi njihovega strokovnega znanja na tem področju.
Izobraževalne ustanove, raziskovalni centri	Povabilo univerzam, ki poučujejo predmetno specifične vsebine, in raziskovalnim inštitutom, da sodelujejo v procesu prenosa znanja. Na Madžarskem na primer: Nagykanizsa - Univerzitetni center za krožno gospodarstvo; Inštitut za kmetijsko ekonomiko; Madžarska univerza za kmetijske in življenjske vede, Center za analizo krožnega gospodarstva. V Sloveniji na primer: Biotehniška šola Rakičan
Lokalna uprava – Lokalni organi	Na spletne seminarje bodo povabljeni tudi lokalni organi, ki bodo tako lažje vzpostavili stik z lokalnimi proizvajalci.
Regionalna javna uprava	Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal je del podpornega okolja in dejavno sodeluje pri izvajanju dejavnosti.
Organizacije za podporo podjetništvu / združenja kmetov	Na spletne seminarje so kot udeleženci povabljeni predstavniki gospodarskih in kmetijskih zbornic. Ti nato pridobljeno znanje prenašajo na deležnike, s katerimi neposredno sodelujejo. Primer na Madžarskem: mreža vaških kmetijskih svetovalcev, ki deluje pod okriljem Nacionalne kmetijske zbornice.

	V Sloveniji na primer: PIRA - Pomurska Izobraževalno Razvojna Agencija
Agencije za posamezne sektorje	Razvojne agencije bodo podpirale prenos znanja pri skupnem razvoju in trženju izdelkov. Na Madžarskem na primer: projektni partner Pannon Novum V Sloveniji na primer: projektni partner Razvojni center Murska Sobota

5. DODELITEV SREDSTEV ZA IZVAJANJE AKTIVNOSTI

Aktivnosti, vključene v ta akcijski načrt in ki se bodo izvajale v okviru projekta In2Local SIHU00007, bodo financirane v skladu z določili podpisane projektne pogodbe.

Po zaključku projekta se bodo dejavnosti izvajale v okviru rednih aktivnosti partnerjev (z institucionalnim financiranjem), kot je na primer svetovanje lokalnim proizvajalcem. Te dejavnosti so opredeljene v memorandumu, ki je priložen kot Priloga. Projektni partnerji bodo ta memorandum podpisali ob koncu projekta.

Partnerji projekta In2Local preučujejo tudi možnosti za sodelovanje pri nadaljnjih projektih, da bi pridobili več sredstev za dejavnosti, ki podpirajo rešitve krožnega gospodarstva v lokalnih prehranskih verigah obeh sodelujočih regij.

6. SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE UKREPOV

Dejavnosti, dokumentirane v projektu, bodo služile kot osnova za širjenje znanja. Zato je ključnega pomena oceniti njihovo učinkovitost in vključiti rešitve za izboljšanje identificiranih področij v dolgoročni proces prenosa znanja. Ta pristop je bil upoštevan že pri načrtovanju projekta.

Za zagotavljanje dolgoročnega delovanja je nujen kompleksen sistem spremljanja. Kazalniki, povezani z glavnimi cilji sistema, bodo pomagali usmeriti spremljanje in spremljati napredek.

Predlagani kazalniki:

- Število udeležencev: število udeležencev spletnih seminarjev, vključno z njihovimi povratnimi informacijami (npr. vprašalniki o zadovoljstvu)
- Uporaba modulov za usposabljanje: koliko jih proizvajalci uporabljajo in kako se izvajajo v praksi (npr. nadaljnji razgovori, vprašalniki).

- Število poizvedb o svetovanju: število oseb, ki so uporabile svetovalne storitve (poizvedbe po elektronski pošti, posvetovanja z vaškimi upravitelji).
- Uporaba virtualne platforme: število ogledov gradiva na platformi, prenosi posameznih modulov, število registriranih uporabnikov.
- Uporaba modela izmenjave: koliko ponudb za izmenjavo stranskih proizvodov in odpadkov je bilo oddanih na platformi in koliko izmenjav je bilo uspešnih.

Število kazalnikov bodo partnerji določili pred začetkom vsake dejavnosti, po izvedbi dejavnosti, načrtovanih v projektu, glede na izkušnje.

Poleg količine bo pomemben kazalnik partnerstva tudi ocena vprašalnikov, saj bo pokazala, kako dobro ukrepi podpirajo vzpostavitev regionalne vrednostne verige krožnega gospodarstva v agroživilskem sektorju v Pomurju in Železni županiji.

7. KOMUNIKACIJA

Da bi zagotovili enake tržne možnosti, bodo proizvajalci hrane povabljeni k sodelovanju pri vseh dejavnostih, načrtovanih v projektu in po njegovem izvajanju, in sicer na podlagi *javnega razpisa za zbiranje predlogov*.

Komunikacija je ključna za zagotovitev, da rezultati ukrepov dosežejo ciljno skupino proizvajalcev. Proizvajalci so zaposleni in ni nujno, da delajo v digitalnem okolju. Zato je za njihovo učinkovito doseganje nujno, da se komunikacija prilagodi njim, tako v smislu kanalov kot poslanih sporočil.

- Kanali

- Novičke in e-pošta: pošiljanje neposrednih novic na e-poštne naslove proizvajalcev je eden najučinkovitejših načinov za doseganje ciljne skupine. Potrebna je kratka, lahko razumljiva vsebina, ki poudarja prednosti in možnosti sodelovanja, ki so jim na voljo.
- Družbeni mediji: Facebook strani lokalnih kmetijskih zbornic/kmetijskih združenj in strani drugih priljubljenih skupin proizvajalcev v družbenih medijih so dobra orodja za hitro in široko razširjanje informacij.
- Posredovanje vaških kmetov: na Madžarskem so vaški kmetje v neposrednem stiku s proizvajalci. Kmetovalce lahko neposredno obveščajo o načrtovanih dejavnostih in jim pomagajo zagotoviti ustrezne informacije (npr. na osebnih srečanjih).
- Osebna srečanja in dogodki: osebno obveščanje in interaktivne razprave na lokalnih kmečkih tržnicah, kmetijskih sejmih ali vaških forumih lahko povečajo zaupanje in udeležbo.

- Sporočila

- Poudarjanje praktičnih koristi: ključno je, da proizvajalce seznanimo z oprijemljivimi prednostmi sodelovanja, kot so možnosti za zmanjšanje stroškov, zmanjšanje količine odpadkov ali povečanje konkurenčnosti z uporabo trajnostnih praks.

- Predstavitev dobrih praks: prikaz primerov in dobrih praks, kjer so drugi proizvajalci uspešno implementirali orodja in nasvete, razvite v okviru projekta. Osebne izkušnje in zgodbe bodo služile kot potrditev učinkovitosti projektnih rezultatov.
- Enostavnost in jasnost: zapleteni koncepti krožnega gospodarstva morajo biti preprosti, lahko razumljivi in predstavljeni v jeziku lokalnih proizvajalcev.

Za predstavitev doseženih rezultatov ter ohranjanje podpore in zanimanja skupnosti je ključnega pomena tudi obveščanje širše javnosti o izvedenih dejavnostih in njihovo razširjanje.

Ob koncu projekta bodo na javni tiskovni konferenci predstavljeni dosedANJI rezultati (ko bo končana njihova ocena). Javna podpora bo povečala ozaveščenost in pozitivno vplivala na vedenje številnih akterjev v agroživilski verigi.

8. POVZETEK

Ta akcijski načrt podrobno opisuje ukrepe za implementacijo načel krožnega gospodarstva v lokalnih skupnostih proizvajalcev. Cilj teh ukrepov je izboljšati trajnost in ekonomsko učinkovitost kmetijskega in živilskopredelovalnega sektorja v regiji. To se bo doseglo z zmanjšanjem količine odpadkov v proizvodnih procesih, učinkovitejšo rabo virov in krepitevijo lokalnega gospodarskega sodelovanja.

Načrt zagotavlja različna podporna orodja in storitve za proizvajalce, vključno z izobraževalnimi programi, izmenjavo znanja, neposrednimi svetovalnimi storitvami in sistemom za izmenjavo podatkov. Osredotoča se tudi na vključevanje lokalnih akterjev in vzpostavljanje partnerstev med kmeti, da bi zmanjšali stroške in povečali skupna prizadevanja za zmanjšanje ekološkega odtisa.

Akcijski načrt bo vključeval učinkovit sistem spremljanja, ki bo omogočal nenehno merjenje, ocenjevanje in po potrebi prilagajanje rezultatov ukrepov, da bi ti kar najbolje služili potrebam proizvajalcev.

Na splošno bo ta načrt vodil k bolj trajnostni in učinkoviti kmetijski proizvodnji in predelavi hrane, kar bo dolgoročno prispevalo k ciljem trajnostnega razvoja v Evropi na lokalni in svetovni ravni.

Priloge

1. Priloga

MEMORANDUM

V okviru projekta In2Local Programa sodelovanja Interreg Slovenija-Madžarska, ki se bo izvajal med 1. decembrom 2023 in 30. novembrom 2025, bo vzpostavljeno podporno okolje, katerega strokovni člani so predstavniki projektnih partnerjev. Namen podpornega okolja je svetovanje lokalnim proizvajalcem/predelovalcem pri vprašanjih, povezanih s krožnim gospodarstvom in pomoč pri njihovih aktivnostih, povezanih z uvajanjem krožnega gospodarstva.

Projektni partnerji se zavezujejo, da bodo v času trajanja projekta in v obdobju vzdrževanja po zaključku projekta upravljali podporno okolje in izvajali tukaj navedene dejavnosti.

Dejavnosti:

- vzdrževanje mreže svetovalcev, imenovanje svetovalca in zagotavljanje, da je na voljo med delovnim časom;
- promocija kompetenčnega centra in njegove razpoložljivosti v člankih in objavah v družbenih medijih na spletnih straneh partnerjev;
- deljenje strokovnih člankov na kanalih družbenih medijev in spletnih straneh partnerjev ter nenehno širjenje zbirke dobrih praks na platformi;
- vzdrževanje in stalna razširitev modela izmenjave podatkov za stranske proizvode, ki nastajajo v proizvodnji;
- izvedba serije spletnih seminarjev ter objava in promocija videoposnetkov po koncu projekta, kot je opisano v akcijskem načrtu.

In2Local

Kontaktni podatki projektnih partnerjev in članov podpornega okolja:

Organizacija	Člani svetovalne mreže	Pišite na
Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal	Anita Bálint	balint.anita@vasmegye.hu
Pannon Novum Nonprofit Ltd.	Gábor Heves	gabor.heves@pannonnovum.hu
Razvojni center Murska Sobota	Simon Sukič	simon.sukic@rcms.si
Združenje za trajnostni razvoj	Sara Sukič	sara@nasabauta.si

MEMORANDUM

Az Interreg Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében 2023. december 1. és 2025. november 30. között megvalósuló In2Local projekt keretében létrejön egy támogató környezet, melynek szakértő tagjai a projektpartnerek képviselői. A támogató környezet lényege, hogy tanácsadói szolgáltatást nyújtson a helyi termelők/feldolgozók körforgásos gazdasággal kapcsolatos kérdéseiben, valamint segítséget nyújtson a körforgásos gazdaság bevezetésével kapcsolatos tevékenységeikhez.

A projektpartnerek vállalják, hogy a támogató környezetet a projekt időtartama alatt és a projekt lezárását követően a fenntartási időszakban működtetik és az itt felsorolt tevékenységeket elvégzik.

Tevékenységek:

- Tanácsadói hálózat fenntartása, tanácsadó személy megnevezése és munkaidőben történő elérhetőségének biztosítása;
- A kompetenciaközpont és elérhetőségének népszerűsítése a partnerek weboldalán közzétett cikkben, közösségi média posztban;
- Szakmai cikkek megosztása a partnerek közösségi média csatornáin és weboldalain és jógyakorlatok gyűjteményének folyamatos bővítése a platformon;
- A termelésben keletkező melléktermékekre vonatkozó adatcsere-modell karbantartása, folyamatos bővítése;
- Webinárium-sorozat lebonyolítása és a videók közzététele, népszerűsítése a projekt lezárását követően a Cselekvési Tervben leírtak szerint.

Projekt partnerek és a támogató környezet tagjainak elérhetősége:

Szervezet	Tanácsadói hálóza tagjai	Elérhetőségek
Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal	Bálint Anita	balint.anita@vasmegye.hu
Pannon Novum Nonprofit Kft.	Heves Gábor	gabor.heves@pannonnovum.hu
Razvojni center Murska Sobota	Simon Sukic	simon.sukic@rcms.si
Center za razvoj trajnostne družbe z.o.o.	Sara Sukic	sara@nasabauta.si

Zastopanje partnerjev:/ Partnerek képviselőiben:

Dr. Péter Balázs

Direktor županijske uprave/vármegyei jegyző

Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal

Kraj in datum/Kelt: Szombathely, 22.10.2024

Daniel Magyar

Generalni direktor/ügyvezető

Pannon Novum Nonprofit Kft.

PANNON NOVUM
NYUGAT-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS
INNOVÁCIÓS NONPROFIT KFT.
9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 2.
Adószám: 14197280-2-18
Bank: 18203198-06017277-40010012

Kraj in datum/Kelt: Szombathely, 25.10.2024

Kar Bojan

Generalni direktor/ügyvezető

Razvojni center Murska Sobota

Kraj in datum/Kelt: Murska Sobota, 14.10.2024

Sara Sukič

Generalni direktor/ügyvezető

Center za razvoj trajnostne družbe, zadruga

Kraj in datum/Kelt: Murska Sobota, 14.10.2024